

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Različne tehnike merjenja krvnega tlaka

Snežana Škorić, dipl.m.s.
Univerzitetni klinični center Ljubljana
Klinični oddelek za hipertenzijo
Ambulanta za arterijsko hipertenzijo

Univerza v Ljubljani

Mestna občina
Ljubljana

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Uvod

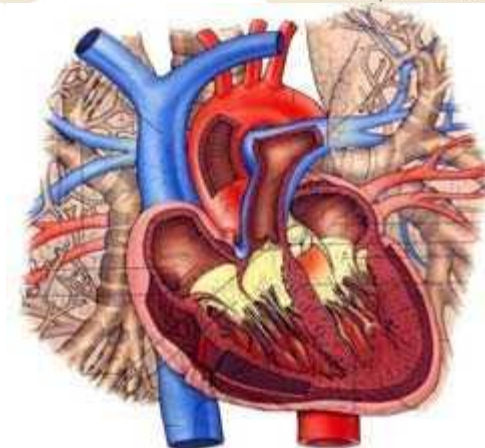
- načini merjenja krvnega tlaka;
- postopki merjenja;
- navodila za samomeritve.

Krvi tlak

Ločimo:

- sistolični ali zgornji krvni tlak in
  - diastolični ali spodnji krvni tlak.
-
- Po pravilu se meri krvni tlak sede, včasih pa tudi leže in stoje (ortostatizem).
  - Slovenske smernice 2013: normalne vrednosti pod 140/90 mmHg.
  - Enkratno povišanje še ne pomeni bolezni.
  - Diabetiki DKT < 85 mmHg.

Načini merjenja krvnega tlaka

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

POSREDNO MERJENJE krvnega tlaka (KT):

- avskultatorna metoda po Riva-Rocciju in Korotkovu
- oscilometrična metoda
  - elektronski merilniki
  - 24 urno neinvazivno merjenje KT

NEPOSREDNO MERJENJE KT:

- intraarterijsko (intenzivna terapija).

Merjenje krvnega tlaka

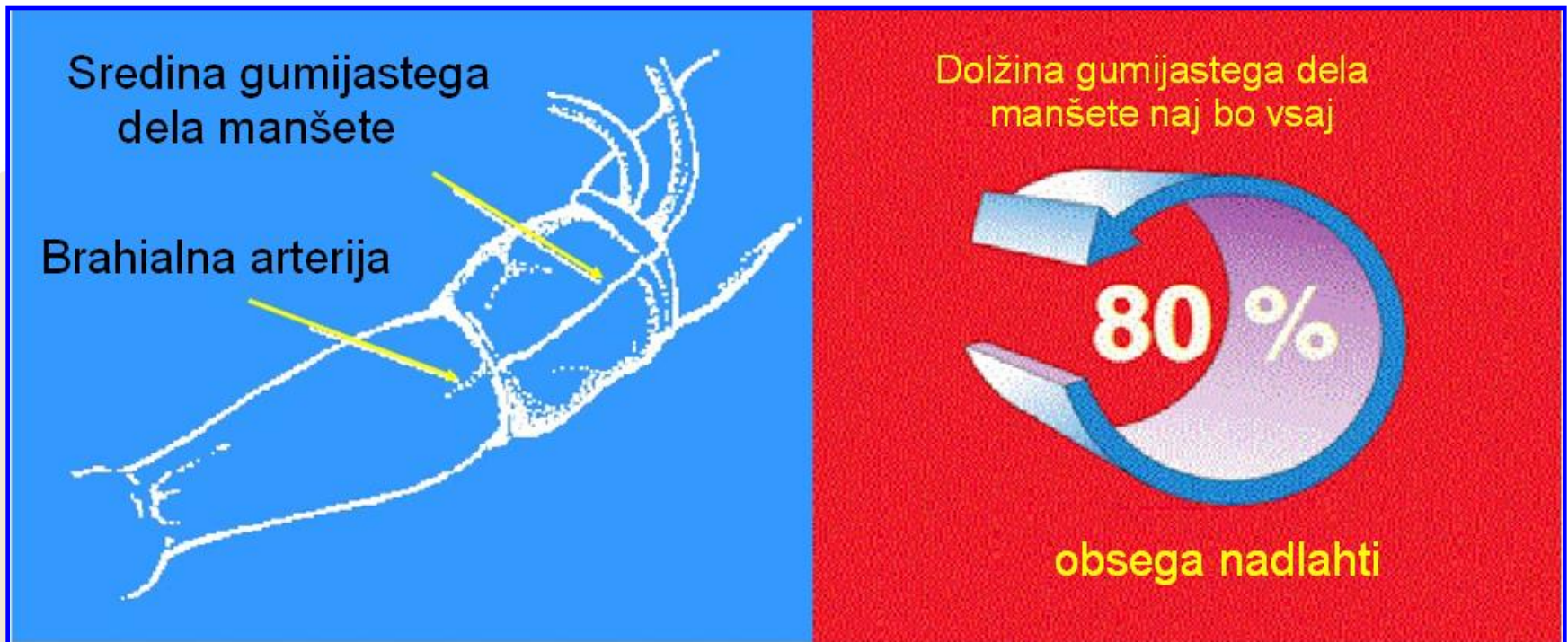

- miren prostor;
- izbira merilnika;
- ustrezen položaj bolnika;
- izbor ustrezno velike manšete;
- skrb za higieno manšet;
- manšete za enkratno uporabo.

Pravilna lega in velikost manšete

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

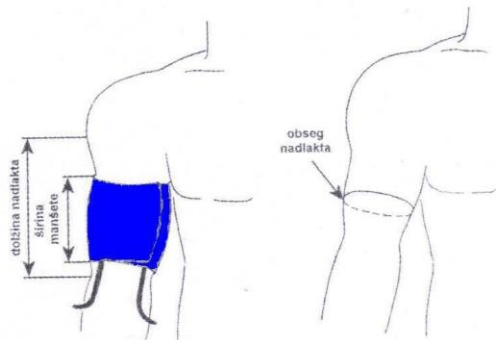
Velikost manšet

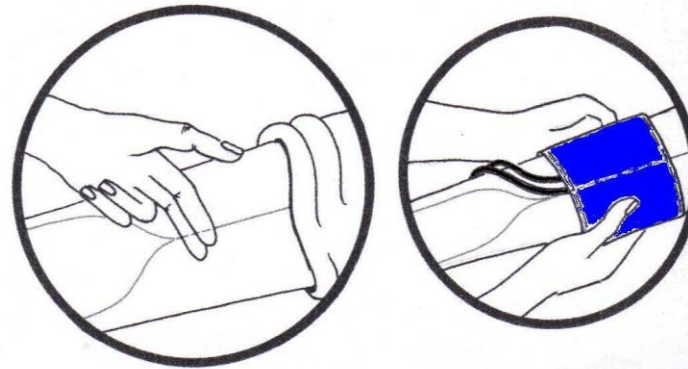
Manšeta	Obseg nadlahti [cm]	Velikost [cm]
Majhna	17 – 26	17 x 11
Normalna	24 – 32	21 x 12
Velika	32 – 42	32 x 17
Zelo velika	42 – 50	41 x 20
Stegenska	50 – 70	47 x 23

Pravilna namestitvev manšete

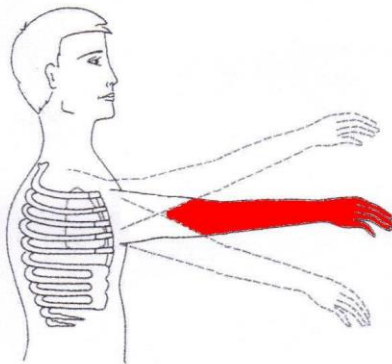
Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

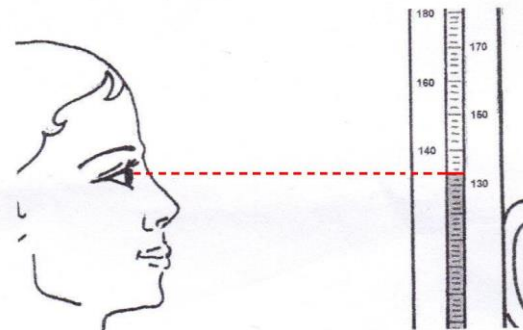
Pravilna velikost manšete

Pravilni položaj manšete

Položaj roke mora biti v višini srca.

Za pravilno čitanje sme skala biti oddaljena največ 88 cm.

Prva ocena bolnika

- telesna teža;
- telesna višina;
- indeks telesne mase;
- obseg pasu;

- ugotavljanje prehranjenosti in ogroženosti bolnika.

Prva ocena bolnika

- obseg nadlahti;
- izbira manšete;
- merjenje KT na obeh rokah;
- merjenje KT sede, stoje in leže;
- merjenje KT na nogi
(mlajšim osebam pod 30 let);
- EKG.

Zapis meritev

- datum in čas (uro) meritve;
- vrednost sistoličnega in diastoličnega KT;
- roka na kateri je bil izmerjen KT;
- položaj bolnika med meritvijo;
- širina manšete;
- vrsta merilnika;
- počakamo 1-2 minuti med naslednjo meritvijo.

Splošna pravila pred merjenjem krvnega tlaka

- na kratko razložiti postopek preiskovancu;
- vsaj 30 minut pred meritvijo, preiskovanec ne bi smel zaužiti alkohola ali nikotina;
- meritev naj se začne po 5 minutah mirovanja;
- bolnik naj sedi udobno, s podprto nadlahtjo v višini srca.

Ocena sistoličnega krvnega tlaka s palpacijo

- palpacija utripov brahialne arterije;
- napihovanje manšete dokler utripi ne izginejo;
- nežno pritisnite stetoskop na mesto največjega utripanja brahialne arterije;
- spuščanje zraka iz manšete;
- ocena sistoličnega krvnega tlaka;

- napihnite manšeto do 30 mm Hg nad ocenjen sistolični krvni tlak;
- znižujte tlak s hitrostjo 2 – 3 mm Hg na sekundo ali na srčni utrip;
- odčitajte sistolični tlak, ko vsaj dvakrat zaporedoma zaslišite ponavljajoče se, jasne, ostre tone;
- ocenite diastolični krvni tlak, ko ponavljajoči se toni izginejo.

Avtomatski merilniki krvnega tlaka

Upgraded
Comprehensive
Patient

Aneroidni in hibridni merilnik krvnega tlaka

Napake pri merjenju krvnega tlaka

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

Do napak lahko pride zaradi:

- predrtega gumijastega meha;
- preperelih cevi;
- premajhne ali prevelike manšete;
- nepravilno nameščenega zvona slušalke;
- neustrezna namestitvev pacienta;
- zdravnik izmeri višji krvni tlak kot medicinska sestra ali bolnik sam doma (hipertenzija bele halje);
- uvajanje samomeritev v kliničnem okolju.

Navodila za meritev doma

- zjutraj- po opravljeni toaleti;
- 20-30min po vstajanju;
- bodite čimbolj sproščeni;
- ne govorite;
- ne poslušajte sagovornika ali radija;
- ne glejte TV;
- manšeto namestite na ustrezno mesto;
- sedite na stolu, naslonjeni na hrbet ,s stopali, ki počivajo na tleh - noge ne smejo biti prekrižane;
- ob istem času;

Navodila za meritev doma

- med meritvijo mora biti manšeta v višini srca;
- roka z manšeto mora počivati v udobnem položaju;
- krvni tlak izmerite 2x zapored z 1-2 min presledkom (zlasti če so izmerjene vrednosti zvišane);
- **PRED PREGLEDOM V AMBULANTI:**
  - Merjenje 7 dni- zapise prinese s seboj (upoštevamo 5 meritev, prvi in zadnji dan ne upoštevamo).

Po meritvi

- takoj po meritvi zapišite datum in čas meritve;
- vrednost krvnega tlaka in srčnega utripa ter morebitne posebnosti;
- vodite dnevnik meritev redno.

Meritve ob zdravljenju

- čas zdravljenja z zdravili: enako kot v prvi fazi, vedno preden vzame zdravila. Pri spremembi zdravil nadaljuje z merjenjem še 14 dni.
- nadzor uspešno zdravljene hipertenzije: enkrat tedensko zjutraj.

Nakup merilnika

- obvezno nakup merilnika v lekarni ali specializirani trgovini;
- po nakupu preveriti merilnik ob pregledu pri medicinski sestri;
- poskrbeti za pravilen izbor manšete;
- redno umerjanje in servisiranje aparata (na dve leti);
- menjava baterij oziroma nakup merilnika z napajalnikom.

Katere cilje želimo doseči z merjenjem krvnega tlaka?

- Osveščen in poučen bolnik, ki bo znal prepoznati povišan krvni tlak in pravilno odreagirati;
- bolnika poučimo o pomenu merjenja krvnega tlaka v ambulanti in doma;
- bolnik bo razumel pomen merjenja in zdravljenja;
- povišan krvni tlak bo pravočasno odkrit;
- s pogostimi meritvami bomo uspešno spremljali učinek zdravil;

Katere cilje želimo doseči z merjenjem krvnega tlaka?

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

- z dobrim sodelovanjem med medicinsko sestro in bolnikom bomo dosegli vodljiv in urejen krvni tlak;
- vzdrževanje krvnega tlaka v optimalnih vrednostih, ki jih priporoča zdravnik;
- redno jemanje zdravil;

Samomeritve (ob začetku ali ob spremembi zdravil)

- svetujemo 7 dni meritev KT;
- vsak dan 2x zjutraj in 2x zvečer;
- pred jemanjem zdravil;
- meritve prvega dne ne upoštevajo;
- izračun povprečja $KT = \frac{\text{seštevek meritev KT}}{\text{število meritev}}$;
- ko je KT urejen merjenje 1x tedensko 2 meritve zjutraj in zvečer.

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

VIRI

- Arterijska hipertenzij 5. izd., Ljubljana, Sekcija za AH, SZD, 2004
- Arterijska hipertenzija 7. razširjena in dopolnjena izdaja, 2014
- elektronska knjiga, dostopno na: [http://vademekum.lek.si/e- hipertenzija/](http://vademekum.lek.si/e-hipertenzija/)
- Slovenske smernice za obravnavo hipertenzije 2013, dostopno <http://vestnik.szd.si/index.php/ZdravVest/article/view/1206/974>

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

HVALA ZA POZORNOST

